

Nestbeheerrapportage Zutphen 2021

*Rapportage naar aanleiding van het
beheerseizoen 2021 op 6 locaties in Zutphen.*

November 2021 © Hofganzen | Ganzenbescherming Nederland

Gemeente Zutphen

t.a.v. mevr. H. Helsdingen
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Datum	3 november 2021
Kenmerk	220116-v2
Onderwerp	Rapportage beheer nesten van 6 locaties in Zutphen
Contactpersoon	N.N.C.T. Hof
Doorkiesnummer	0524-291773

Geachte mevrouw Helsdingen, beste Hella

Hofganzen Ganzenbescherming Nederland heeft dit jaar voor de eerste maal nestbeheer toegepast op de genoemde locaties in de gemeente Zutphen. Op de bijlage vindt u een kaartje waarop de locaties genoemd zijn.

Locaties, bevindingen en opmerking

Het nestbeheer liep globaal gezien van de periode februari t/m juni van dit jaar. We hebben voor elke bezochte locatie een bondige rapportage gemaakt en daarin hebben we beschreven wanneer we de bezoeken hebben afgelegd én hebben we per locatie de aantallen ganzen, de problemen en de mogelijke oplossingen aangegeven.

We gaan in het hoofdstuk 2 per locatie in op het ingeslagen traject, in combinatie met het nestbeheer en geven hier indien noodzakelijk een advies m.b.t. verder te nemen acties.

Vertrouwende u met dit rapport voldoende geïnformeerd te hebben. Mocht u nog vragen en/of opmerkingen hebben dan kunt u altijd contact met mij opnemen.

N.N.C.T. (Chögyal Trizin) Hof
Hofganzen | Ganzenbescherming Nederland

1 . Algemene probleemstelling

Binnen de bebouwde kommen en in recreatieobjecten waar groepen gedomesticeerde en/of wilde grauwe ganzen voorkomen kunnen er problemen optreden met het bevuilden van gazons, voet- en wandelpaden, bruggetjes, wateren, stranden, steigers en dergelijke. Ook kunnen er verkeersonveilige situaties ontstaan wanneer individuele ganzen of groepen zich op fietspaden of op de rijweg begeven. Met enige regelmaat worden er dan ook ganzen aangereden. Incidenteel treden er problemen op met tegenover de mens agressieve ganzen. Dit is meestal slechts kortstondig in het voorjaar het geval, wanneer de vogels het broedsel of de kuikens beschermen.

Omdat ganzen erg oud kunnen worden en niet zelden leeftijden van wel dertig of zelfs veertig jaar bereiken moge duidelijk zijn dat maatregelen om de populaties te reguleren dus ook met zorg genomen moeten worden en dat er daarbij steeds naar duurzame oplossingen gestreefd dient te worden.

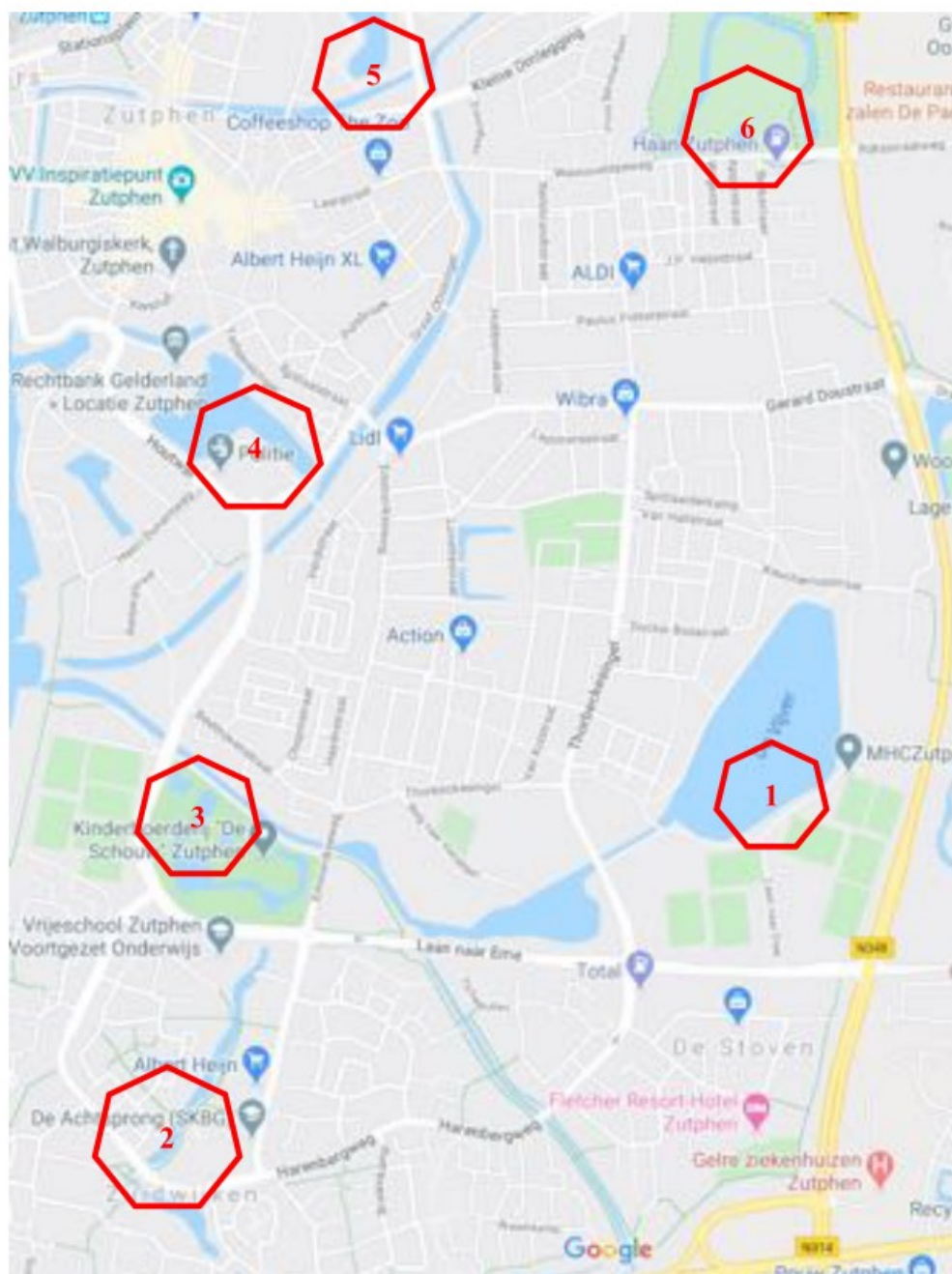
Na een rondgang in 2020 langs de probleemlocaties in Zutphen hebben we een traject voorgesteld aangaande het beheersbaar maken van de problemen. We hebben afgesproken nestbeheer toe te gaan passen op diverse locaties in Zutphen. Daarbij hebben we 6 locaties waar de druk van de ganzen in het seizoen zo hoog is, geïnventariseerd en besproken. Op het volgende blad zien we op het kaartje van het centrum van Zutphen de locaties gemarkeerd.

Zuidwijken – Harnbergweg te Zutphen

Locaties

1. De Vijver (bij sportvelden, Laan naar Eme, Jelle Zijlstrapad)
2. Waterpartijen Zuidwijken
3. Kinderboerderij en Beethovenstraat
4. Vispoortgracht
5. Grote Gracht
6. Begraafplaats

2. Locaties en aandachtspunten

Zuiderpark: De Vijver

De vijver is een locatie in Zutphen waar zich een gemixte populatie ganzen ophoudt. Brandganzen, grauwe ganzen, nijlganzen, boerenganzen, Canadese ganzen en kruising boerengans x Canadese gans. Tijdens de rondgang hebben we geadviseerd om aan de waterzijde van de Dr. De Visserstraat langs het hele water een hekwerk op te trekken, om zo de toegang van de ganzen tot het bloemige grasveld te blokkeren. Dit hekwerk is ongeveer halverwege het seizoen geplaatst. Het heeft het gewenste effect gehad. Door de plaatsing van het hekwerk zijn de ganzen niet meer op het grasveld geweest.

De tellingen van de nesten zijn vanwege de ontheffing gecumuleerd tot tellingen per soort, per bezoek, waarbij we het aantal nesten en het aantal eieren hebben genoteerd. Hieronder treft u enkele feiten per locatie.

Feiten 2021

Aangetroffen:

- 13 witte + 2 bruine boerenganzen
- 10 Canadese ganzen
- 83 tot 110 grauwe ganzen
- 17 tot 50 brandganzen

Probleem: - broeden op het eiland, uitbreiding van de populatie, betreden van het grasveld
Oplossingen: - afzetten waterzijde van de vijver en doorgaan met nestbeheer om te ontmoedigen

Advies

Het ingezette traject is een project wat sturend werkt. Nestbeheer is een effectieve methode, waarbij resultaten pas na meerdere jaren zichtbaar worden. Door de ganzen een minder aantrekkelijke plek te geven om te broeden en door de legfels minder succesvol te maken, beogen we dat de ganzen het natuurlijke gedrag laten zien en andere broedplekken gaan zoeken. Nestbeheer van de brandganzen valt niet onder de ontheffing, deze ganzensoort valt niet onder de vrijgestelde soorten volgens de ontheffing.

Bezoeken aan deze locatie:

We hebben de locatie bezocht op 3 en 19 maart, 2, 16 en 30 april, 14 mei en 28 mei, 12 juni en 26 juni en 10 juli.

Waterpartijen Zuidwijken

In de waterpartijen langs de Harenbergweg en de waterpartijen achter de bebouwing aan de Emmeriksweg leven vele ganzen. De lokaties bieden ideale gelegenheid tot broeden. Op de locatie leven een aantal Canadese ganzen die niet in staat zijn te vliegen. Dit heeft vermoedelijk meerdere redenen, maar naar verwachting is het grootste deel van deze ganzen verkeerslachtoffer geweest, waardoor ze hun vliegvermogen verloren hebben. Er wordt met name gebroed op het lange eiland en aan de vaste wal in de ruwe rietkraag.

De tellingen van de nesten zijn vanwege de ontheffing gecumuleerd tot tellingen per soort, per bezoek, waarbij we het aantal nesten en het aantal eieren hebben genoteerd. Hieronder treft u enkele feiten per locatie.

Feiten 2021

Aangetroffen:	- 2 bruine boeren ganzen - 18 tot 24 grauwe ganzen - 15 canadese ganzen - 2 tot 14 nijlganzen
Probleem:	- broeden op het eiland, uitbreiding van de populatie, uitwerpselen op het wandelpad
Oplossingen:	- voortzetten nestbeheer in seizoen 2022

Advies

Het ingezette traject is een project wat sturend werkt. Door de ganzen een minder aantrekkelijke plek te geven om te broeden en door de legsels minder succesvol te maken, beogen we dat de ganzen het natuurlijke gedrag laten zien en andere broedplekken gaan zoeken.

Bezoeken aan deze locatie:

We hebben de locatie bezocht op 3 en 19 maart, 2, 16 en 30 april, 14 mei en 28 mei, 12 juni en 26 juni en 10 juli.

Kinderboerderij De Schouw en Beethovenstraat

In de waterpartijen rondom Kinderboerderij De Schouw houden zich diverse ganzen op. Aan de bebouwde kant van de Schouwlaaksweg is langs de waterkant een 'ganswerende' schutting van rieten matten neergezet. Deze zorgt ervoor dat de ganzen niet tussen de bebouwing bivakkeren. Echter is de beschutte begroeiing langs de waterpartijen die om de kinderboerderij liggen weer ideaal om te broeden en de rui door te brengen. We treffen veel grauwe ganzen en enkele Canadese ganzen op deze locatie aan. Het broeden vindt met name plaats op het terrein van de Kinderboerderij zelf en op het eiland.

De tellingen van de nesten zijn vanwege de ontheffing gecumuleerd tot tellingen per soort, per bezoek, waarbij we het aantal nesten en het aantal eieren hebben genoteerd. Hieronder treft u enkele feiten per locatie.

Feiten 2021

Aangetroffen:	- 3 kruising Canadese ganzen - 59 tot 79 grauwe ganzen (fluctuerende aantallen) - 15 Canadese ganzen (fluctuerende aantallen)
Probleem:	- broeden op de eilanden, broeden bij de kinderboerderij, uitbreiding van de populatie
Oplossingen:	- het ingezette nestbeheer blijven handhaven om te ontmoedigen

Advies

Het ingezette traject is een project wat sturend werkt. Door de ganzen een minder aantrekkelijke plek te geven om te broeden en door de legsels minder succesvol te maken, beogen we dat de ganzen het natuurlijke gedrag laten zien en andere broedplekken gaan zoeken.

Bezoeken aan deze locatie:

We hebben de locatie bezocht op 3 en 19 maart, 2, 16 en 30 april, 14 mei en 28 mei, 12 juni en 26 juni en 10 juli.

Vispoortgracht

Een locatie waar weinig fourageergelegenheid is voor de ganzen. Overlast ontstaat rond het parkeerterrein Houtwal waar uitwerpselen de voornaamste bron van overlast zijn. Dit is eveneens een camperparkeerplek. Er zal ongetwijfeld ook veel gevoerd worden op de locatie. Broeden vindt met name plaats aan de waterpartijen langs de Graaf Ottosingel en verderop langs deze singel bevindt zich een eiland waarop gebroed wordt. Tevens wordt gebroed in de rietkraag langs de parkeerplaats.

Broedlocatie was te beperkt omschreven, aangezien de ganzen doordat de waterpartijen met elkaar in verbinding staan in grote getale en heel erg verspreid broeden. Afgelopen seizoen hebben we ons niet beperkt tot de aangewezen broedlocatie. We hebben de gehele Graaf Ottosingel meegenomen met een eiland, waardoor we toch veel succesvolle broedsels hebben voorkomen.

De tellingen van de nesten zijn vanwege de ontheffing gecumuleerd tot tellingen per soort, per bezoek, waarbij we het aantal nesten en het aantal eieren hebben genoteerd. Hieronder treft u enkele feiten per locatie.

Feiten 2021

Aangetroffen:	- 2 boerenganzen - ± 22 nijlganzen - 62 grauwe ganzen - totaal 15 juveniele ganzen op deze locatie
Probleem:	- Broeden op de Graaf Ottosingel
Oplossingen:	- Nestbeheer seizoen 2022 voortzetten ontmoedigingsbeleid - Uitbreiding van het beheergebied, aangezien de broedlocaties zich heel erg uitstrekken, doordat waterpartijen allemaal met elkaar in verbinding staan.

Advies

Het ingezette traject is een project wat sturend werkt. Door de ganzen een minder aantrekkelijke plek te geven om te broeden en door de legsels minder succesvol te maken, beogen we dat de ganzen het natuurlijke gedrag laten zien en andere broedplekken gaan zoeken. We adviseren om het beheergebied uit te breiden met de Graaf Ottosingel, waar in grote getale wordt gebroed.

Bezoeken aan deze locatie:

We hebben de locatie bezocht op 3 en 19 maart, 2, 16 en 30 april, 14 mei en 28 mei, 12 juni en 26 juni en 10 juli.

Grote Gracht

De Grote Gracht een locatie in Zutphen waar zich een gemixte populatie ganzen ophoudt. Op de locatie broeden grauwe ganzen en Canadese ganzen. Het broeden wordt met name in de ruwe rietkragen gedaan.

De tellingen van de nesten zijn vanwege de ontheffing gecumuleerd tot tellingen per soort, per bezoek, waarbij we het aantal nesten en het aantal eieren hebben genoteerd. Hieronder treft u enkele feiten per locatie.

Feiten 2021

Aangetroffen:	- 8 Canadese ganzen - 10 grauwe ganzen
Probleem:	- uitbreiding van de populatie
Oplossingen:	- Nestbeheer voor seizoen 2022 voortzetten

Advies

Door de ganzen een minder aantrekkelijke plek te geven om te broeden en door de legsels minder succesvol te maken, beogen we dat de ganzen het natuurlijke gedrag laten zien en andere broedplekken gaan zoeken. We adviseren het beheer voort te zetten in het nieuwe seizoen.

Bezoeken aan deze locatie:

We hebben de locatie bezocht op 3 en 19 maart, 2, 16 en 30 april, 14 mei en 28 mei, 12 juni en 26 juni en 10 juli.

Begraafplaats

Begraafplaats is een locatie waar de ganzen aan de randen van begraafplaats broeden. Op het eind van het beheerseizoen is een hekwerk geplaatst, echter dit heeft geen effect op het weren van de ganzen op de begraafplaats. De plaatsing is langs de rijweg, waarachter het water de aanzuigende werking op de ganzen heeft en de ganzen vanuit het water alsnog de begraafplaats kunnen betreden. Aandachtspunt is de grote broedende populatie aan de andere zijde van N348. Hier zit een behoorlijke populatie dat het boerenland als broedgebied gebruikt. Op de begraafplaats zelf wordt intensief gebroed. Op 2 april broedden er zelfs 40 broedparen op het terrein. De grauwe ganzen zitten zelfs boven in de bomen te broeden, wat voor nijlganzen normaal is echter voor grauwe ganzen zeldzaam. De tellingen van de nesten zijn vanwege de ontheffing gecumuleerd tot tellingen per soort, per bezoek, waarbij we het aantal nesten en het aantal eieren hebben genoteerd.

Feiten 2021

Aangetroffen:	- 13 tot 85 grauwe ganzen - 1 witte en 1 grijswitte boerengans - 2 Canadese ganzen - 40 nesten op de begraafplaats tijdens bezoek op (hoogtepunt) 2 april
Aantal juvenile	- 13 jonge ganzen – 14 mei
Probleem:	- Betreden van de begraafplaats - ontlasting
Oplossingen:	- <u>Wij willen hier een permanent hekwerk adviseren</u> - Nestbeheer voor seizoen 2022 voortzetten

Advies

Door de ganzen een minder aantrekkelijke plek te geven om te broeden en door de legsels minder succesvol te maken, beogen we dat de ganzen het natuurlijke gedrag laten zien en andere broedplekken gaan zoeken. Door het

Bezoeken aan deze locatie:

We hebben de locatie bezocht op 3 en 19 maart, 2, 16 en 30 april, 14 mei en 28 mei, 12 juni en 26 juni en 10 juli.

Cijfers, cumulatieven alle lokaties aantallen ganzen, nesten en eieren

Datum	Aantal ganzen / opmerkingen	Aantal** ganzen	Aantal** nesten	Aantal eieren
3/3/2021	Eerste bezoek – Canadese ganzen	50	0	0
	Grauwe ganzen	245	52	367
	Nijlganzen	24	9	83
	Boerenganzen/kruisingen	24	3	21
19/3/2021	Canadese ganzen	51	24	184
	Grauwe ganzen	289	133	691
	Nijlganzen	33	15	93
	Boerenganzen/kruisingen	24	4	27
2/4/2021	Canadese ganzen	49	27	215
	Grauwe ganzen	291	52	451
	Nijlganzen	28	9	79
	Boerenganzen/kruisingen	24	2	18
19/4/2021	Canadese ganzen	57	23	173
	Grauwe ganzen	291	87	685
	Nijlganzen	31	8	82
	Boerenganzen/kruisingen	24	5	33
30/4/2021	Canadese ganzen	48	28	181
	Grauwe ganzen	297	71	492
	Nijlganzen	36	9	82
	Boerenganzen/kruisingen	24	1	11
14/5/2020	Canadese ganzen	50	1	9
	Grauwe ganzen	370	9	56
	Nijlganzen	34	1	8
	Boerenganzen/kruisingen	24	2	14
28/5/2020	Canadese ganzen	50	0	0
	Grauwe ganzen	360	0	0
	Nijlganzen	36	1	9
	Boerenganzen/kruisingen	24	2	13
12/6/2020	Canadese ganzen	44	1	3
	Grauwe ganzen	275	0	0
	Nijlganzen	28	0	0
	Boerenganzen/kruisingen	24	1	2
26/6/2020	Canadese ganzen	36	0	0
	Grauwe ganzen	193	0	0
	Nijlganzen	24	1	8
	Boerenganzen/kruisingen	24	0	0
10/7/2020	Canadese ganzen	24	0	0
	Grauwe ganzen	112	0	0
	Nijlganzen	22	0	0
	Boerenganzen/kruisingen	24	0	0
TOTAAL	** Dit betreft het aantal unieke nesten. Elk nest wordt het eerste bezoek behandeld, het volgende bezoek verwijderd		581	4.090

Bijzonder nest tussen de bomem

Het benaderen van een nest doen we in alle respect naar de dieren

5. Nawoord

Ganzen en andere watervogels zijn een publieksvriendelijke en levendige stoffering van het openbaar groen en de waterpartijen binnen steden, dorpen en dagrecreatie - objecten en zij dragen in niet geringe mate bij aan het woonplezier, het welbevinden en de levensvreugde van omwonenden en bezoekers.

Ganzen vragen in principe weinig specifieke aandacht, maar naarmate hun aantal groter wordt kunnen er soms problemen ontstaan, terwijl er in bepaalde gevallen zelfs van hinder of overlast sprake kan zijn. Dit kan variëren van klachten over het geluid dat de dieren produceren en eventuele agressiviteit jegens passanten tot het bevuilen van openbare voorzieningen of het doen ontstaan van verkeersonveilige situaties.

Tegen deze vormen van overlast zijn diverse werkmethoden mogelijk. In Zutphen is ervoor gekozen een meerjarig plan in te gaan om zo de overlast van wilde grauwe ganzen op drie locaties tegen te gaan door gebiedsinrichtingsmaatregelen te combineren met populatiebeheermaatregelen.

2017-2021 © Hofganzen Ganzenbescherming Nederland